

זאת היתה התזכורת  
היחידה לפשעי המיחמה  
הנורא ביותר בתולדות  
ישראל, שאירע לפני 20 שנה

ל-49 הפועלים הערביים, גברים, נשים, ילדים וילדות, שעמלו בשדות באותו יום שני, היה זה יום רגיל לגמרי. הם ידעו כי תוך כמה שעות יסיימו את עבודתם, יחזרו הביתה אל משפחותיהם בכפר קאסם.

הם לא ידעו כי באותם רגעים נאמרו שתי מילים גורליות — שתי מילים שהיו גורדין מוות.

מיבצע-סיני עמד להתחיל באותו לילה. מפקד הגיזרה לאורך גבול המשולש, יסר קה שדמי, הודריך את שמואל מלינקי, מפקד יחידת מישמר-הגבול, שקיבלה על עצמה את השמירה על האוכלוסייה הערבית. על הכפרים הערביים הוטל עוצר משעות הערב.

מה יהיה גורלם של הערבים העובדים מחוץ לכפריהם, ושיחזרו הביתה מבלי לדעת כלל על הטלת העוצר?

על שאלה זו נאמרו שתי המילים הנוראות: „אללה ירחמו!“ („אלוהים ירחם על נישמתם“) — אימרה הנאמרת על המתים.

תוך כמה שעות הפכו שתי מילים אלה מציאות נוראה. מחלקה של מישמר-הגבול, בול, בפקודת גבריאלי דהאן, קצין צעיר ואהוד מיוצאי מארוקו, תפסה מקום במר בואות כפר-קאסם. 49 פועלים ופועלות, ביניהם ילדים, הועמדו אל הקיר ונרצחו בדם קר ביריות תת-מקלעים.

מן הטבח ניצלו רק כמה פצועים, שי הושארו במקום כמתים, וילדה שנקברה תחת גופת אמה ושהעמידה פני מתה. הם היו עדיי-הראייה לפשעי-המילחמה הנורא ביותר בתולדות ישראל.

מה חשבנו הקצינים? השבוע, בי דיוק 20 שנה אחרי שנאמרו שתי המילים, נתקבץ קהל של קרוב לרבעת אנשים, כשליש מהם יהודים, כדי להסיר את הלוט מעל מצבת-זיכרון, שהוקמה במקום הטבח. על לוח של שיש לבן היו

(המשך בעמוד 22)



ג'רי פורד



ג'ימי קארטר

איך להבדיל ביניהם?

עוד בכנסת שעברה, בידי נציגי הפנתרים השחורים, עתה, בעיקבות פרשת ידלון, שמעצרו, זמן קצר אחרי שמונה כמועמד לנגיד בנק ישראל, הביך את הממשלה, נמצאו לממשלה גויים-של-שבת שיעשו את מלאכתה.

היו אלה ח"כ המפד"ל אברהם מלמד וח"כני הליכוד אהוד אולמרט וידידיה בארי, שהגישו את הצעת-החוק שנועדו, כביכול, לשמור על כבוד האדם ועל הכלל כי הוא מוחזק וזכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו בבית-המשפט.

במאמר מוסגר ניתן לומר כי היה זה לעג הגורל שדווקא ח"כ אהוד אולמרט, היה בין ראשוני הקופצים לנסח את החוק החדש. אבל במדינת האפשרויות הבלתי מוגבלות, אפשרי גם שהח"כ, שאימץ לעצמו כשיטה לשפוט אורחים מעל במת הכנסת, מבלי שיוכלו להתגונן, דווקא הוא מתיימר להגן עליהם מפני העיתונות הנוראה.

מעבר לניסוחים המלוטשים, היה זה צעד נוסף שמטרתו להגביל את חופש העיתון נות ולסתום את פיה. בהיותם מודעים לן עובדה כי לא רק אנשי מיפלת השילטון אלא גם נציגי האופוזיציה עלולים להיעצר כחשודים במעשי-שחיתות, עשו ח"כני הליכוד את מלאכתה של הממשלה.

כך הח"כים השודרים הרעיון שבי יסוד הצעות-חוק אלה הוא אבסורדי ומ"טופש. הוא מבוסס על ההנחה כאילו ניתן למנוע מהעיתונות לפרסם זהות חשודים שנגדם נערכות חקירות, או מעצר חשודים, באמצעות חוקים. לא זו בלבד שהדבר בלתי-ניתן לאכיפה, אלא שתוצאותיו עלולות להיות חמורות. תחת מידע מבוסס ומתימן, ייאלצו אורחי המדינה להיוון מי שמועות ורכילות.

אישור הצעות החוק הפרטיות של הח"כים מלמד, אולמרט ובארי, כמוהו כהנחת היסוד לתעשייה חדשה בישראל — הרושת השמועות.

באותו יום עצמו שבו הוגשו הצעות החוק לאיסור פירסום שמות חשודים, נתנה העיתונות עצמה דוגמה מוחשית למה שיתרחש אם, וכאשר, יתקבלו חוקים מסופשים אלה.

ידיעות אחרונות פירסם ידיעה, שלפיה נחקרים עתה שלושה חברי-כנסת על קישוריהם עם העולם התחתון. כיוון שהעיתון לא פירסם את שמות החשודים, הפכו כל 120 חברי הכנסת, אוטומטית, חשודים בפוטנציה — כולל אותם השלושה שהגישו את הצעות-החוק. המייעודות להסוך ידיעות מעין זו ללחם-חוקה היומי של העיתונות.

עיתוני ישראל, כמו בעבר, לא נקטו כמעט עמדה כלפי הצעת-החוק המכוננת להגביל את חופש העיתונות. אבל למר שלח ולאופוזיציה כאחד, צריך להיות ברור: צעד אנטי דמוקרטי מעין זה, לא יעבור בשקט.

עליידי מר בן-גוריון, ראש-הממשלה היום, וחבר מיטב עוזריו, מישר הדמוקראטיה' הזאת שמשמעותה אנארכיה — מכל הדי בחינות — אין מוצא לשום שינוי, סכנה היא לקיומנו הגופני ממש. אנו נירקב בתוך בתינו, בין מישפחותינו. תבוא עלינו שואה, והיא תהא כשואת-פיתאום, כשואת היטלר.

„ועוד הפעם העצה שלי: פיזור הכנסת! קרואים להצלה: בחירי האומה ולא נבחרים.“

זה לא הפריע לגרינברג לבוא אל כנסת הנבחרים, שאינם בחירי האומה, כדי לקבל מידה את הכתרתו כמשורר לאומי.

טכס ההשפלה. טכס משפיל ומבוזה מעין זה לא יכול היה להיערך לולא פחדנותם של יושבראש הכנסת ישראל ישעיהו ושרי-החינוך אהרון ידלון, אלה לא נטו בתחילה להיענות לבקשת חסידי של אצ"ג בליכוד לציין את יובלו ביישיבה חגיגית.

אולם כשגברו הלחצים, ואלהים אף נילוו איומים להקים שערווריה, מיהרו להיכנע וליטול חלק פעיל בטכס השפלת הכנסת.

עיתונות

גויים של שבת

האופוזיציה והממשלה

משתפות פעולה

במיחמה בעיתונות

אחרי שחילקה כבוד מפוקפק למשורר אורי צבי גרינברג (ראה הכנסת), התפנתה הכנסת לאמץ את מישנת הרעיונית ול"יישמה בחיי היום-יום במדינה. כשיצא מהיישיבה החגיגית שנערכה ל"בדו, רואיין אצ"ג עליידי הכתב הפרלמנטי טרי של הטלוויזיה, אלימלך רם, ובין השאר אמר גם את הפסוק: „העיתונות היא דבר חשוב.“

היתה זו אמירה מפתיעה לגבי מי שבי משך תקופה ארוכה טען נגד העיתונות הישראלית, כי היא האחראית להשלטת מישר האנארכיה במדינה.

„במה אתה רואה את עיקר תפקידה של העיתונות?“ שאל רם את המשורר היישי, וזה השיב לו בדברים כדורבנות: „הדבר העיקרי הוא שהעיתונות לא תפרסם את מה שלא צריך לפרסם.“

לסתום את הפה. וכבר נמצאו שלוחי ח"כים שתזדוורו והגישו את הברקתו זו של גרינברג בצורת הצעות-חוק. היו אלה הצעות-חוק פרטיות, שהוגשו לוועד דת החוקה-יחוקי-משפט של הכנסת, שנוי דו למנוע פירסום שמות עצורים לפני שמוגשים נגדם כיתבי-אישום. הרעיון הנואל הזה אינו חדש. הוא הוגש

ידוע, גם אם אינו מלהיב, על מי שאיני ידוע, שאין לדעת בכירור מה יביא עימו. יתכן שג'רי פורד הצטער השבוע על כי ישראל אינה המדינה ה-51 בפדרציה, וכי אין לה מושבים ב"כועצת האלקטור" ריס" שבה, בשיטה האמריקאית המסוכנת והמייושנת, נערכת פורמלית בחירתו של הנשיא.

כנסת

צלם בהיכל

הכנסת חקקה כבוד

לאיש שתבע לפורה

ורכטז את הדמוקרטיה

במדינה

דרושה היתה מידה גדושה של בורות, ביוזיעצמי והתבטלות מצידה של הכנסת כדי לערוך את הישיבה החגיגית שערכה השבוע לציון יובלו של המשורר הלאומי אורי צבי גרינברג.

זהו כבוד שלא נפל אף בחלקם של ידידי-סגולה בקרב העם, רק דויד בן-גוריון וזה, לפני אצ"ג, שהכנסת תערוך לכבודו ישיבה חגיגית. אבל בן-גוריון היה ראשי ממשלה וחבר הכנסת מאז הקמתה, שלא לברר על תרומותיו בשאר המישורים של החיים המדיניים.

מעולם לא חלקה הכנסת כבוד לענקי הרוח שחיו במדינה. לא מרטין בוכר, לא הוגו ברנמן, לא חתן פרס-נובל ש"י עגנון ואף לא משורר לאומי כנתן אלתרמן, זכו בכבוד שבו זכה השבוע האיש, ששירתו מבטאת את היצרים הלאומיים הפרימיטיביים ביותר והאשקפות הפאשיסטיות החיים המדיניים.

מדינאי מתיימר. חברי-הכנסת, שי נכנעו ללחצה של הלאומנית הקיצונית גאולה כהן, ומפחד שערווריה הסכימו ל"תביעתה לערוך את הישיבה החגיגית, יכלו בנקל לפטור עצמם בתירוף שאינם בקיאים בשירתו של אצ"ג, או שלמשורר מותר גם להיות קיצוני.

אלא שאורי צבי גרינברג אינו רק משורר. במשך דור שלם הוא התיימר גם להיות מדינאי, דמות פוליטית, מורה-דרך בחיים המדיניים של האומה. השקפת-עולמו המדינית היא טוטאלטארית קיצונית, כמו של נאצית, עומדת בסתירה לעצם מהותה של הכנסת כמוסד המייצג את החיים הי דמוקרטיים במדינה.

שכן אורי צבי הטיף בגלוי לביטול הדמוקרטיה ולפיזור אותה כנסת, שעתה מתלה על כבודה וחלקה לו כבוד. ב"1961 קבע אצ"ג: „כל מישר דמוי קראטי שלא-במקומו ושלא-בזמנו ושלא בעם-כתיקונו אינו אלא סכנה מוחלטת ל"קיום העם והמדינה... כל זמן שלא יבוטל



בת הרוג לוקחת תמונת

כיצד זה קרה?